

ČÍS. 70.

MÁSLOVKA HARDENPONTOVA.

HARDENPONT'S BUTTERBIRNE. — BEURRÉ D'HARDENPONT.

MÁSLOVKA HARDENPONTOVA.

Původ a rozšíření.

Proti počtu odrůd hrušek letních a podzimních pěstuje se poměrně málo hrušek zimních, bezpochyby proto, že odrůd zimních hrušek jest mnohem méně a jest dosti těžký výběr mezi nimi. Částečně má vyplnit značnou mezeru nadepsaná odrůda.

Dle věrohodných zpráv pochází Hardenpontova máslovka, jako mnohé jiné cenné máslovky, z Belgie, odtamtud se šířila rychle do Francie, Německa a jiných zemí, až konečně se dostala též k nám. U nás se pěstuje ještě po řídku, tu a tam v zahradách domácích, v poli neb ve stromořadí silničním se objeví. Pod uvedeným jménem se u nás mnoho nepěstuje, obyčejně má své druhé jméno „korunní princ Ferdinand“. Který pěstitel nezná prvé ani druhé pojmenování, pomáhá sobě názvem „kamenice“, ačkoli toto pojmenování se týká více děkanky zimní, kterou také tak jmenují.

Poloha.

Strom dle povahy by mohl býti nazván svéhlavým, neboť není snad pěstitele, který by jej byl náležitě prozkoumal, pokud se týče požadavku na polohu a půdu. Jisté však jest, že prospívá nejlépe v poloze teplé. Vyšší kraje s vlhkým ovzduším a drsnějšími větry se mu nezamlouvají. Zde trpí strupovitostí, ovoce i po nejlepší oplození odráží a když některé plody ponechá, tak se nevyvinou, zkamínkovatější a jsou bez význačné chuti. Nejlépe by se hodil pro naše vinorodé kraje, kde převládá sucho a teplo.

Půda.

Půdu žádá teplou, kyprou a dostatečně hlubokou; částečná šterkovitost nezabraňuje, nýbrž zdá se, že podporuje dobrý vývin stromu. Jsou případy, že i v přiměřené půdě tato odrůda ovoce již do třetiny odrostlé odhazuje.

Vzrůst.

Vzrůst stromu jest v mládí bujný, korunu tvoří vysokou, jehlanovitou, hustou, silně krátkými větévkami porostlou; kmen vyvinuje silný, zdravý a též větve těsně přiléhající jsou silné a vzdorují větrům. Ve vyšším stáří poněkud v bujném vzrůstu ochabne, ale zůstává při tom zdravý. Letorosty nejsou dlouhé, za to silné, rovné, barvy sivé; pupeny hustě nasazené jsou velké a špičaté. Krátkých hrotů plodných má velmi mnoho, leč dlouho to trvá, nežli se promění ve větvičky plodonosné. List má bohatý, sotva prostředně velký, silný, lesklý a nápadně vlnovitý a zkřivený.

SUCHÝ, František. Moravské ovoce. 1. vyd. Brno: Český odbor zemědělské rady pro Markrabství moravské, 1907.

Úrodnost stromu jest dobrá, záhy po vysazení začne roditi a udržuje se úrodným do nejvyššího stáří.

Jest to nejzpůsobilejší strom pro osazování zahrad domácích a štěpnic. Vzrůstem svým by se hodil také pro místa veřejná, ovocem však ne, jednak že jest velké a úhledné a jednak že musí dlouho do podzímku zůstat na stromě, aby v zimě nevadlo. V tom případě, kdyby se nebylo obávati poškozování, byl by to též dobrý strom silniční. Stanoviště.

Pěstovati jej lze v libovolném tvaru; jest úhledný a účelný jako vysoko- a polokmen i jako jehlanec, zákrsek keřovitý, palmeta, kordon svislý a vodorovný. Zákrsky kteréhokoli tvaru mají se šlechtiti vždy na kdouli; na této dobře roste a jest velmi úrodný. Tím, že vyvinuje mnoho postranních větviček, nezpůsobuje pěstiteli mnoho námahy při ošetřování letním ani zimním řezem. Tvar stromu.

Plody rodí prostředně velké i velké, tvaru hranatého, kdoulovitého, ke kalichu a stopce silně sraženého; nejširší průřez jest právě v prostředku. Ovoce.

Kalich má otevřený, krátkolistý, malý; prohlubinka a obkališí jest široké, mělké a hrubě hrbolaté a hranaté. Kalich.

Stopku má krátkou, silnou, dřevnatou, umístěna je v mírném, hrbolatém důlečku a drží dobře na větvičce plodonosné. Stopka.

Barva plodu jest do prosince světle zelená, později nazelenale žlutá, až citronová. Na straně sluneční bývá až zlatožlutá, úplně bez červeně. Slupku má silnou a bez lesku. Barva.

Dužninu má při plném uzrání šfavnatou, máslovitou, velmi jemné, sladké a navinulé chuti a bílé barvy. Tyto vlastnosti dužniny lze očekávati jen od plodů rostlých v příznivých poměrech. Dužnina.

Zraje koncem listopadu a dá se udržeti dobře uložena do února. Předčasně česaná vadne, jest tedy nutno ji co možná dlouho ponechati na stromě. Vezme-li se se stromu v době od 5.—10 října, pak nevadne. Česati se musí opatrně, aby plodonoši neb stopky se neulámaly, poněvadž od plodonoše se špatně odděluje. Ve sklepě se ukládá jen v jedné vrstvě, vždy na kalich a stopkami vzhůru. Dozrání a česání.

Pro dopravu jest to hruška tvrdá, tedy velmi způsobilá, při jednoduchém balení vydrží sebe vzdálenější dopravu. Dozrávající se dodává na trh v úhledném balení, aby více lákala; vyložená pouze v košíku bez úhlednějšího balení neláká přílišně kupující, zejména ty ne, kteří hledají především pestré zbarvení ovoce. Pro obchodníky lahůdkami, a hotely má tato odrůda valnou cenu a prodává se u nich za dosti vysoké obnosy.

V domácnosti se zužitkuje jen jako ovoce tabulové. Zpracovati je jakýmkoliv způsobem by bylo nákladné a dále tolik ovoce ještě zdení, aby se neodbylo. Zužitkování.

Tato máslovka najde v krátkém čase v řadách našich pěstitelů ovocných stromů mnoho ctitelů v těch krajích, kde se dobře daří, až poznají veškeré dobré vlastnosti její. Tam, kde se nedaří, oblíbenou nikdy nebude a nebylo by vděčným ji tam zaváděti a rozšiřovati.

MÁSLOVKA HARDENPONTOVA.